

Thorbecke is dood en springlevend

31/8/2009
Volkskrant

REPORTAGE

Het cultuurdebat van de Amsterdamse Uitmarkt ging over de kloof tussen kunst en politiek. Die werd er gisteren niet veel kleiner op.

Van onze verslaggever
Rutger Pontzen

AMSTERDAM Dat er volgend jaar maart gemeenteverkiezingen zijn zal niemand zijn ontgaan. Maar nu al worden de messen geslepen. Zet vijf landelijke politici bij elkaar en je krijgt een debat waarin ze elkaar vliegen proberen af te vangen.

Gistermiddag was het niet anders

tijdens het zevende cultuurdebat, dat inmiddels bij de Amsterdamse Uitmarkt een traditie is geworden. In muziektempel Paradiso werd met de landelijke cultuurwoordvoerders van de vijf belangrijkste partijen gediscussieerd over het thema 'De kloof tussen kunst en politiek'.

Aanleiding was de zogenoemde 'Boekmanlezing' van de Amsterdamse wethouder van cultuur Carolien Gehrels. Eerder dit jaar had Gehrels zich in het openbaar afgevraagd of het adagium van Thorbecke - 'de overheid is geen beoordelaar van de kunst' - nog wel gehandhaafd moest blijven. Ruim anderhalve eeuw had de 19de-eeuwse staatsman met deze stelling de omgang van de politiek met kunst beheerst en gegijzeld,

maar nu was het volgens haar *time for a chance*. En verrassend: velen uit de cultuur- en fondsenwereld waren het met haar eens. Nu waren de politici aan zet om hun licht over het probleem te laten schijnen.

Een lastig onderwerp voor een debat, ondanks de strakke leiding van Lennart - 'to the point, aub' - Booij. Meermaals moest hij de aanwezigen sommeren om tot de kern van hun verhaal te komen. Gevolgd door een onverbiddelijk: 'En wat is uw conclusie?'

Daarmee wees Booij indirect op het belangrijkste euvel: er was geen conclusie mogelijk, en er was ook geen duidelijkheid over waar het debat precies heen zou gaan. Ondanks de drie stellingen die de middag pas-

seerden, en waarvan natuurlijk de gevoeligste luidde: 'Moet de politiek culturaliseren of moet de kunst vermaatschappelijken?'

De vijf woordvoerders, Boris van der Ham (D66), Nicolien van Vroonhoven (CDA), John Leerdam (PvdA), Han ten Broeke (VVD) en Hans van Leeuwen (SP) namen onmiddellijk de handschoen op om elkaar de les te leren. Waar Van Vroonhoven het kabinetsbeleid ook via de cultuurinstellingen wil uitdragen, verkondigde Van Leeuwen dat culturele instellingen al maatschappelijk georiënteerd zijn. Waar Leerdam een rommelig betoog hield over 'meer debat', huldigde Ten Broeke het *l'art pour l'art*-principe ('Thorbecke is springlevend').

In dat geval was de 'zaal' in zijn opi-

nie een stuk duidelijker. Voorbeelden te over waartoe Gehrels' stelling kan leiden als er niet concreet over wordt nagedacht. Dat de Rietveld Academie naar de Vogelaarwijk Bos en Lommer moet verhuizen omdat Amsterdamse en landelijke PvdA-politici dat maatschappelijk wenselijk achten. Dat kunstsubsidies aan *community projects* worden verleend, terwijl ze daar niet voor bedoeld zijn omdat ze geen artistieke excellentie nastreven, zoals de directeur van het Concertgebouw, Simon Reinink, stelde.

Opmerkingen waardoor duidelijk werd dat, als Thorbecke achterhaald is, politici die de gedachte van Gehrels op gemeenteniveau willen uitvoeren, zich nog maar eens achter de oren moeten krabben.